

Nr 291.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till riksdagen angående livräntor till avlidne bergsprängaren Johan Emil Handéns änka och dotter; given Stockholms slott den 21 april 1917.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över civilärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen att från allmänna indragningsstaten bevilja en årlig livränta å 120 kronor till avlidne bergsprängaren Johan Emil Handéns änka Anna Handén och en årlig livränta å 60 kronor till makarnas minderåriga dotter Maja Paulina Emilia Handén, att utgå från den 10 december 1916 på sätt och under de villkor i övrigt, som i lagen angående ersättning för skada till följd av olycksfall i arbete den 5 juli 1901 finnas stadgade.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott; och Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Oscar von Sydow.

Utdrag av protokollet över civilärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 21 april 1917.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern SWARTZ,
 Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena LINDMAN,
 Statsråden VON SYDOW,
 STENBERG,
 FALK,
 HAMMARSTRÖM,
 MÅRTEN ERICSSON,
 ÅKERMAN,
 CARLESON,
 HANS ERICSON,
 DAHLBERG.

Departementschefen, statsrådet von Sydow anförde:

Vattenfalls-
styrelsen.

Uti skrivelse den 9 februari 1917 har vattenfallsstyrelsen gjort framställning om beviljande av årliga livräntor åt avlidne bergsprängaren Johan Emil Handéns änka och barn. Vattenfallsstyrelsen har i sin skrivelse anfört följande:

»Bergsprängaren Johan Emil Handén åsamkades genom olycksfall i arbete vid Trollhätte kanals ombyggnad den 21 mars 1911 brott i hjässbenet och skada å hjärnans vänstra temperallob, varav förorsakades såväl förlamning i högra armen och högersidig ansiktsförlamning som obotlig sinnessjukdom. Riksförsäkringsanstalten, vars utlåtande om skadan inhämtades, förklarade, att densamma borde anses hava för Handén medfört fullständig förlust av arbetsförmågan. I anledning därav tillerkände vattenfallsstyrelsen Handén en årlig livränta av 300 kronor att utgå under Handéns återstående livstid.

Sedan Handén, som alltifrån den 8 november 1912 vårdats å Vänersborgs hospital och asyl, avlidit den 10 december 1916, har från hans efterlämnade änka, Anna Handén, till vattenfallsstyrelsen inkommit framställning om beviljande av

livräntor från dagen för dödsfallet dels åt henne själv med 120 kronor om året, så länge hon lever ogift, dels åt hennes i äktenskapet med Handén födda dotter Maja Paulina Emilia med 60 kronor om året, till dess hon uppnått 15 års ålder.

Såsom av skrivelsen bilagt läkarbetyg framgår, har Handén avlidit på grund av lung- och tarmtuberkulos.

Enligt lagen angående ersättning för skada till följd av olycksfall i arbete den 5 juli 1901 äro änka och efterlämnade barn, i ett fall som det föreliggande, redan på grund av att döden inträdde mer än två år efter olycksfallet, icke berättigade till någon ersättning, men då änkan Handén är medellös, tala starka skäl för att härvid medgives, att livräntor må utgå i samma utsträckning, som skulle enligt lag förekommit, om Handén avlidit på grund av olycksfallet och inom två år efter detsammas inträffande.»

Vattenfallsstyrelsen har därför hemställt, att Kungl. Maj:t måtte bemyndiga styrelsen att av tillgängliga medel utbetala till änkan Anna Handén en livränta av 120 kronor per år från den 10 december 1916 och så länge hon lever ogift och till omyndiga Maja Paulina Emilia Handén en livränta av 60 kronor per år från den 10 december 1916, till dess hon uppnår myndig ålder.

Statskontoret har i infordrat utlåtande av den 24 mars 1917 tillstyrkt bifall till vattenfallsstyrelsens förslag och alltså hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att från allmänna indragningsstaten beviljades en årlig livränta å 120 kronor åt änkan Handén och en årlig livränta å 60 kronor till makarnes förenämnda dotter, att utgå från och med den 10 december 1916 på sätt och under de villkor i övrigt, som funnes stadgade i lagen angående ersättning för skada till följd av olycksfall i arbete den 5 juli 1901.

Statskontoret.

Enligt ett vid vattenfallsstyrelsens skrivelse fogat, av t. f. överläkaren vid Vänersborgs hospital och asyl avgivet intyg avled Handén, som var född den 17 augusti 1883, på grund av lung- och tarmtuberkulos. T. f. överläkaren har i intyget förklarat, att dödsfallet ej kan anses vara förorsakat av det i mars 1911 inträffade olycksfallet. Änkan Handén har åter framhållit, att det med skäl synes kunna antagas, att den genom olycksfallet Handén förorsakade sinnessjukdomen i väsentlig grad icke allenast bidragit till tuberkulossjukdomens uppkomst utan även varit hindrande för denna sjukdoms hävande. Huru härmed än må vara förhållandet, äro änkan Handén och hennes minderåriga dotter ej enligt lagen angående ersättning för skada till följd av olycksfall i arbete berättigade till livräntor redan på grund av den omständigheten, att olycksfallet icke inom två år medfört döden. Jämlikt den nya lagen den 17 juni 1916 om försäkring för olycksfall i arbete, vilken lag träder i kraft

Departements-
chefen.

den 1 januari 1918, skola däremot, om dylikt olycksfall medfört en arbetares död, till hans änka och minderåriga barn utbetalas livräntor, även om mer än två år förflutit mellan olycksfallet och dödsfallet.

Då den möjligheten icke är utesluten, att det Handén vid Trollhätte kanals ombyggnad drabbade olycksfallet bidragit till hans förtidiga död, samt hans änka enligt intyg av vederbörande pastorsämbete är medellös, synes det vara med billighet överensstämmande, att änkan samt hennes minderåriga dotter erhålla de livräntor, som enligt nu gällande lag angående ersättning för skada till följd av olycksfall i arbete skolat till dem utgå, därest Handén till följd av olycksfallet avlidit inom två år därefter. Härvid torde i fråga om sättet och villkoren för livräntornas utgörande de i nämnda lag meddelade bestämmelser böra lända till efter rättelse. Sålunda bör livräntan till Handéns omyndiga dotter utgå endast till dess hon uppnått 15 och ej såsom vattenfallsstyrelsen ifrågasatt 21 års ålder. Enligt såväl den nu gällande som den nya lagen utgår nämligen livränta till barn endast för tiden till dess det uppnått femton års ålder.

I enlighet med vad statskontoret föreslagit torde livräntan böra utbetalas från allmänna indragningsstaten.

På grund av vad sålunda anförts får jag i underdånighet hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att från allmänna indragningsstaten bevilja en årlig livränta å 120 kronor till avlidne bergsprängaren Johan Emil Handéns änka Anna Handén och en årlig livränta å 60 kronor till makarnas minderåriga dotter Maja Paulina Emilia Handén, att utgå från den 10 december 1916 på sätt och under de villkor i övrigt, som i lagen angående ersättning för skada till följd av olycksfall i arbete den 5 juli 1901 finnas stadgade.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdde hemställen behagade Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnade, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skulle avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Nils Ädelgren.